

Visie op leerlingbegeleiding**Taalbeleid in De Minnestraal**

Taal in pedagogisch project De Minnestraal

Basisschool De Minnestraal is een hartelijke school, waarbij onderwijs wordt aangeboden **op maat van elk kind**. Vanuit deze zorgvisie focussen we ons op de **competenties** die kinderen nodig hebben om in de snel veranderende maatschappij actief een rol op te nemen.

We zien de school en het netwerk errond als een **educatief systeem** waarin het onderwijs van vandaag een **gedeelde verantwoordelijkheid** wordt van vele partners.

Vanuit een **positief schoolklimaat** waarin alle kinderen leren, leven, spelen, bidden van en met elkaar, ontwikkelen onze kinderen tot **zelfbewuste, kritische en creatieve** jongeren. De leerkracht is de **coach** die erin gelooft dat alle kinderen kunnen groeien.

De Minnestraal heeft een innovatief pedagogisch project gebaseerd op enkele belangrijke pijlers.

VERBONDENHEID

Onze vrije katholieke basisschool is een mini-maatschappij die in relatie staat met de echte wereld; kinderen en collega's, de ouders, de buurt, de gemeente, ...

Een **positief klas- en schoolklimaat** zorgt ervoor dat we leren, **leven, spelen en bidden met en van elkaar** en dat elke **relatie** tussen de verschillende spelers gebaseerd is op **wederzijds respect**. Fouten worden erkend als leerkansen. Alleen in zo'n klimaat voelen kinderen, leraren en directie zich veilig om te verkennen, uit te proberen en vooral veel te leren. Binnen deze leefgemeenschap krijgen kinderen kansen om te groeien in **vertrouwen**.

Kinderen leren van iemand die in hen gelooft. Elk kind is anders en heeft een aparte benadering en een ander soort aandacht nodig.

IDENTITEIT

Gedurende hun schoolloopbaan ontwikkelen kinderen een identiteit door te **ontdekken** wie ze zijn, wat ze willen, waarvan ze energie krijgen en wat ze durven. Ze ontwikkelen het vermogen om zelf vorm te geven aan hun eigen leven en in verbinding te staan met andere mensen.

In de vrije katholieke basisschool De Minnestraal krijgt elk kind de kans om een eigen identiteit te ontwikkelen. Daarvoor is het belangrijk dat een kind een **positief zelfbeeld** heeft, zelfverzekerd is en zelfstandig bepaalde keuzes leert maken. Binnen deze persoonlijkheidsvorming ontwikkelt elk kind een automatisme om **kritisch** naar alles te kijken en zelf een mening te hebben. Hiervoor is ook een gezonde dosis **empathie** nodig, om op een respectvolle manier om te gaan met verschillen tussen mensen en mensengroepen.

INITIATIEF

Kwaliteitsonderwijs kenmerkt zich door levendigheid, creativiteit, welbevinden en betrokkenheid van alle deelnemers, waarbij het kind en zijn ontwikkeling steeds centraal staat.

In De Minnestraal krijgen kinderen de kans om hun **talenten en sterktes** te leren kennen en deze verder te **ontwikkelen**. Dat is niet alleen belangrijk om betere en juistere keuzes te maken op vlak van werk of studie, het betekent voor jongeren ook een belangrijke duw in de rug voor hun **zelfvertrouwen en eigenwaarde**. Wanneer kinderen daarbij hun eigen **creativiteit** kunnen inzetten, scheppen we een **krachtige leeromgeving**.

ZORGZAAM

Een school die kwaliteitsvol onderwijs wil bieden, moet een school zijn die zorgzaam omspringt met leerlingen, leerkrachten en ouders. In basisschool De Minnestraal bieden we onderwijs dat optimaal is voor elke leerling, ongeacht de achtergrond. Elke leerling heeft het recht om zich goed te voelen en om **maximale ontplooiingskansen** te krijgen.

Alle energie die onze leerkrachten investeren in ons kwalitatief onderwijs is **functioneel en effectief** dus zetten we maximaal in op leren en de ontwikkeling van elk kind.

Vermits de beginsituatie van elk kind anders is, spelen we met een goed uitgebouwd **zorgbeleid** in op de noden van elk kind. Daarbij hebben we niet alleen oog voor de cognitieve ontwikkeling, maar gaat er ook aandacht naar het motorische, affectieve, sociale en emotionele. Zo kunnen kinderen **competenties** ontwikkelen die cruciaal zijn voor hun **toekomst** en voor de toekomst van onze planeet.

Visie taalontwikkeling uit Op.stap, leerroutes voor iedereen.

Binnen het leerplan **Op.stap** zien we taalontwikkeling als een **kennisrijk, doelgericht en samenhangend proces** waarbij leerlingen taal en communicatie leren gebruiken om de wereld te begrijpen, kennis op te bouwen en actief deel te nemen aan leren en samenleving. Taal is daarbij zowel een leerinhoud op zich als een essentieel middel om te leren binnen alle disciplines.

Deze visie bouwt verder op de uitgangspunten uit het eerdere leerplan ZILL, waarin taalontwikkeling eveneens werd benaderd als een geïntegreerd proces waarbij mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid, taalbeschouwing en een positieve talige grondhouding elkaar versterken. Waar in ZILL de ontwikkeling van taalvaardigheden werd beschreven vanuit afzonderlijke ontwikkelthema's, kiest Op.stap expliciet voor een nog sterkere inhoudelijke samenhang binnen één discipline: **Nederlands en communicatie**.

Binnen deze discipline worden taalvaardigheden systematisch opgebouwd via samenhangende domeinen zoals **lezen, schrijven, mondeling taalgebruik, taalsysteem en taalgebruik en literatuur**. Deze domeinen worden verder geordend in subdomeinen en clusters, waardoor een duidelijke doorgaande lijn ontstaat van het kleuteronderwijs tot het einde van het lager onderwijs. Zo groeit taalontwikkeling uit tot

een coherent geheel waarin verschillende vormen van taalgebruik elkaar voortdurend ondersteunen en verdiepen.

Leerlingen leren luisteren, spreken, lezen en schrijven in **betekenisvolle en rijke leercontexten**, waarbij inzichten in het taalsysteem zoals klanken, spelling, grammatica en woordenschat hen helpen om taal doelgericht en correct in te zetten. Net zoals in ZILL blijft een positieve houding tegenover taal en talige diversiteit belangrijk, maar binnen Op.stap krijgt dit vorm in een inclusieve visie op communicatie waarin leerlingen vanuit diverse talige beginsituaties ondersteund worden in hun groei.

Een belangrijke vernieuwing is de expliciete koppeling tussen **taalontwikkeling en kennisopbouw**. Taal wordt doelgericht ingezet om leerinhouden te verwerven, te verwerken en te communiceren binnen en over disciplines heen. Woordenschatontwikkeling speelt hierin een sleutelrol en wordt systematisch opgebouwd via rijke teksten, interactie en functionele taalactiviteiten. Hierdoor versterken taalontwikkeling en leren elkaar voortdurend en groeit taal uit tot een krachtig instrument voor denken, reflecteren en participeren.

Leerkrachten nemen hierbij een cruciale rol op als taalmodel en begeleider. Door rijk taalgebruik te modelleren, interactie te stimuleren en gepaste ondersteuning te bieden, begeleiden zij leerlingen in hun groei tot **vaardige, kritische en zelfbewuste taalgebruikers** die actief kunnen deelnemen aan leren en samenleving.

Onze schoolvisie op goed talenonderwijs:

Waarom? Hoe? Wat?

WAAROM?

Waarom doen we wat we doen? Volgens leerplan Op stap:

Waarom taalontwikkeling centraal staat

Taal is de sleutel tot leren, communicatie en participatie. Onze school kiest ervoor leerlingen te ondersteunen in het ontwikkelen van maximale taal- en communicatieve competenties, waarbij **plezier, betekenisvol gebruik en actieve betrokkenheid** centraal

staan. Dit uitgangspunt blijft behouden uit ons oude beleid gebaseerd op ZILL: taalvaardigheid wordt niet enkel gezien als kennis van woorden en regels, maar als het vermogen om taal **functioneel en doelgericht in te zetten in uiteenlopende situaties**.

Het nieuwe leerplan **Op.stap** versterkt deze visie door taalontwikkeling te organiseren binnen de discipline **Nederlands en communicatie**, waarin zowel Nederlands als andere vormen van taal (Frans, Vlaamse Gebarentaal, ondersteunende en alternatieve communicatie) een volwaardige plaats krijgen. Zo kan elk kind leren communiceren vanuit zijn eigen talige en communicatieve beginsituatie.

Hoe taalontwikkeling systematisch wordt opgebouwd

In ZILL stonden ontwikkelthema's zoals **talige grondhouding, mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid, taalbeschouwing** centraal. Op.stap bouwt hierop voort, maar geeft een **meer gestructureerde en coherente aanpak**:

- **Discipline Nederlands en communicatie:** omvat alle taalvaardigheden, van luisteren, spreken, lezen, schrijven tot literatuur en taalsysteem.
- **Domeinen:** brede taal- en communicatiegebieden zoals lezen, schrijven en mondeling taalgebruik.
- **Subdomeinen:** verfijnen de samenhang door doelen rond specifieke aspecten van een domein te bundelen.
- **Clusters:** groeperen nauw verwante doelen en taalconcepten, zodat leerlingen systematisch en betekenisvol groeien.

Deze structuur maakt zichtbaar hoe **mondelinge en schriftelijke vaardigheden, woordenschat, taalkennis en literatuur** elkaar versterken en in betekenisvolle contexten worden ingezet. Zo ontwikkelen leerlingen hun taalcompetentie als **functioneel en samenhangend geheel**, die in alle leer- en communicatiesituaties kan worden ingezet.

Wat dit concreet betekent voor de praktijk

- **Talige grondhouding:** leerlingen ervaren plezier in taal, zetten taal actief in, tonen respect voor meertaligheid en ontwikkelen een open houding tegenover talige diversiteit.
- **Mondelinge taalvaardigheid:** luisteren, spreken, gesprekken voeren en presenteren staan centraal. Leerlingen leren taal functioneel inzetten, rekening houdend met context, publiek en communicatiesituatie.
- **Schriftelijke taalvaardigheid:** lezen en schrijven worden systematisch opgebouwd, vanaf kleuteronderwijs tot einde lager onderwijs, met aandacht voor

technische vaardigheden, spelling, woordenschat en communicatie van betekenisvolle boodschappen.

- **Taalbeschouwing en taalsysteem:** leerlingen ontdekken regels en patronen in taal door observatie, analyse en toepassing in echte communicatie. Dit versterkt hun begrip en gebruik van zowel Nederlands als vreemde talen.
- **Woordenschat en literatuur:** woordenschat is de motor van taalontwikkeling en wordt systematisch opgebouwd via rijke teksten, mondelinge interactie en vakoverstijgende contexten. Literatuur biedt toegang tot diverse perspectieven en stimuleert taalbeleving, creativiteit en kritisch denken.

Coherentie en inclusie

Op stap legt sterke nadruk op **verticale, horizontale en diagonale coherentie**:

- **Verticaal:** opbouw van taalvaardigheden over kleuter- en lagere schooljaren, zodat eerdere verworvenheden richtinggevend zijn voor volgende leerervaringen.
- **Horizontaal:** domeinen, subdomeinen en clusters worden op elkaar afgestemd binnen een leerjaar, waardoor taalvaardigheden elkaar versterken.
- **Diagonaal:** eerder verworven kennis en vaardigheden worden ingezet in nieuwe, complexere contexten en over disciplines heen.

Daarnaast is inclusie een kernprincipe. Leerlingen met een andere thuistaal, Vlaamse Gebarentaal of ondersteunende communicatie krijgen specifieke ondersteuning, zonder de gemeenschappelijke ambitie van het curriculum los te laten. Ondersteuning wordt doelgericht ingezet en waar mogelijk afgebouwd, zodat alle leerlingen **maximale taal- en communicatieve groei** kunnen realiseren.

Evaluatie en materialen

Evaluatie richt zich op **betekenisvol gebruik van taal** en het functioneel inzetten van kennis en vaardigheden in authentieke situaties. Materiële randvoorwaarden zoals rijke teksten, digitale hulpmiddelen en ondersteunende communicatiemiddelen creëren een **taalrijke omgeving** waarin leren, taalontwikkeling en kennisopbouw elkaar versterken.

Talige grondhouding en persoonsgebonden ontwikkeling

Naast taalvaardigheden besteden we expliciet aandacht aan attitudes en persoonsgebonden competenties. Leerlingen ontwikkelen:

- Relationale vaardigheden: leren samenwerken, rekening houden met anderen en communiceren in diverse situaties.
- Ondernemingszin: durven vragen stellen, initiatief nemen en actief deelnemen aan taalactiviteiten.
- Onderzoekskompetentie: woorden en betekenissen opzoeken via verschillende media (woordenboek, digitale bronnen), zelfstandig informatie verzamelen en kritisch verwerken.

Door dit te integreren in de dagelijkse taalpraktijk, ontwikkelen leerlingen niet alleen taalvaardigheid, maar ook zelfstandigheid, samenwerking en onderzoekend vermogen, die essentieel zijn voor leren in en buiten de klas.

Data-ondersteunende startpositie:

Ook vanuit data wordt duidelijk dat het noodzakelijk is dat taal een integraal onderdeel is van onze klaspraktijken. Leerkrachten volgen systematisch het woordenschatniveau van leerlingen. In de kleuterklas gebeurt dit via de KOALA-test en observaties; in de lagere school via onder andere LVS en AVI, aangevuld met observaties. Deze gegevens ondersteunen doelgericht onderwijs, zodat taalactiviteiten aansluiten bij de huidige kennis, vaardigheden en attitudes van elke leerling.

KOALA 2024-2025

- Rode zone: 2,38% → 3,67% OKI-referentiegroep
- Oranje zone: 9,52% → 11,74% OKI-referentiegroep
- Groene zone: 88,10% → 84,60% OKI-referentiegroep

Doelstellingen:

- Instructies begrijpen: 74,85% → 74,24% OKI-referentiegroep
- Informatieve mededeling begrijpen: 91,83% → 89,72% OKI-referentiegroep
- Verhalen begrijpen: 66,67% → 73,99% OKI-referentiegroep
- Vragen begrijpen: 67,69% → 75,60% OKI-referentiegroep

KOALA 2025-2026

- Rode zone: 0% → 3,67% OKI-referentiegroep
- Oranje zone: 3,03% → 11,74% OKI-referentiegroep
- Groene zone: 96,97% → 84,60% OKI-referentiegroep

Doelstellingen:

- Instructies begrijpen 83,48% → 74,24% OKI-referentiegroep
- Informatieve mededeling begrijpen 92,93% → 89,72% OKI-referentiegroep
- Verhalen begrijpen 75,76% → 73,99% OKI-referentiegroep
- Vragen begrijpen 76,77% → 75,60% OKI-referentiegroep

Vlaamse toetsen: leesbegrip

- 2023-2024: 57% van de leerlingen uit het vierde leerjaar behaalde zone A, B of C.
- 2024-2025: 70% van de leerlingen uit het vierde leerjaar behaalde zone A, B of C.
- Conclusie leesbegrip: resultaten van de leerlingen zijn vergelijkbaar met resultaten in Vlaanderen. Licht verhoogd in zone A+B+C, in overeenkomst met vergelijkbare groep. Zij-instromers scoren vaak in laagste zone. SES-leerlingen scoren vaak in laagste zone. Leerlingen met lager lees-technisch niveau scoren vaak lager op leesbegrip.

IDP 2023-2024 (I6)

- **Lezen: 61% school → 65% Vlaams gemiddelde en 67% referentiegroep**
- **Nederlands: 61% school → 67% referentiegroep**

SALTO 2025-2026

- L1A: 2 leerlingen bevinden zich in groep 3
- L2B: 1 leerling bevindt zich in groep 2

CITO 2025-2026 K3B

HOE?

Hoe geven we goed taalonderwijs vorm?

1. Algemeen

Definitie talenbeleid

‘Talenbeleid is de structurele en strategische poging van een schoolteam om de onderwijspraktijk aan te passen aan de taalleerbehoeften van de leerlingen met het oog op het bevorderen van hun algehele ontwikkeling en het verbeteren van hun onderwijsresultaten.’

=> Structureel wil zeggen dat het voeren van een talenbeleid meer is dan een eenmalig initiatief. Het leidt tot een blijvende verandering in het taalgedrag van de leerlingen.

=> Strategisch betekent dat alle partners uit het schoolteam samen op een planmatige manier aan dit talenbeleid werken.

=> Onderwijsresultaten verbeteren houdt in dat je leerlingen aanzet om taalvaardiger te worden, om zich vlot en correct uit te drukken en tot een betere communicatie te komen.

Aangezien er in onze school een vrij grote taaldiversiteit (**taalarm –taalrijk**) is, proberen we met ons talenbeleid het leerrendement van al onze leerlingen te verhogen en te komen tot een gezamenlijke taalaanpak.

We streven naar een **structurele aanpak** binnen het hele onderwijs in onze school. Hierbij spelen we graag in op de noden van onze kleinste kleuter tot de leerlingen van het zesde leerjaar. Ons talenbeleid moet met andere woorden **effect** hebben op al onze leerlingen.

Omdat we beseffen dat heel wat leerlingen naast het aanbod in de klas ook nood hebben aan extra ondersteuning, proberen we dit op te vangen door **preventief en remediërend** te werken. Hierbij gaan we er echter steeds vanuit dat we dan voor maatregelen kiezen die rechtstreeks (en soms onrechtstreeks en/of later) al onze leerlingen ten goede zullen komen.

Een **analyse van de beginsituatie** moet ons in staat stellen om hiaten op te vullen door het formuleren van **gerichte doelen** en daaraan **gekoppelde acties**, zodat leerlingen vlotter de doelen van het schoolcurriculum behalen. Enerzijds werken we met een leerlijn die gedragen wordt door de ganse school. Anderzijds willen we kinderen ook de kans geven op hun eigen tempo te ontwikkelen. Daarom werken we graag op maat van elk kind, in de mate van het mogelijke.

2. Principes van goed talenonderwijs

Om aan deze doelstellingen met de kinderen te werken, zal het pedagogisch didactisch handelen gebaseerd zijn op volgende **principes**:

- ***Werken aan taalvaardigheid en taalstimulering Nederlands***

Taal speelt een hele belangrijke rol in het leven. Van bij de start is het belangrijk dat men werkt rond taal via oogcontact, aanraking, mimiek en lichaamstaal. De moedertaalverwerving is een aspect van het totale ontwikkelingsprofiel van een kind en kan dus niet los worden gezien van zijn cognitieve, motorische, emotionele en sociale ontwikkeling. Vandaar dat de **socio-economische achtergrond** en de **gezinssituatie** medebepalend zijn voor de taalontwikkeling. Het is een uitdaging om te leren omgaan met meertaligheid of taalarmoede **in een situatie waarin het Nederlands de belangrijkste communicatietaal** blijft.

Omdat de eerste jaren zo cruciaal zijn voor de latere schoolprestaties, is het inzicht gegroeid dat we reeds in de voor- en vroegschoolse periode veel aandacht moeten

besteden aan **taalstimulering**. Het is dus belangrijk ervoor te zorgen dat kinderen – **voordat** ze formeel taalonderwijs krijgen – volop kansen krijgen om hun taalvaardigheden een speelse manier optimaal te ontwikkelen. Dat is de opdracht waar een kinderdagverblijf, een peuterklas, ... voor staat. Het is noodzakelijk dat de kleuterleerkrachten de taalontwikkeling stimuleren vanuit een bepaalde **visie**.

Zij voeren activiteiten niet ‘zomaar’ uit, maar weten waarom ze bepaalde dingen wel en niet doen:

- Zij **stimuleren** de taalontwikkeling gericht en bewust;
- Zij zorgen voor **samenhang in de activiteiten** die zij de kinderen aanbieden;
- Zij focussen op **interactieve taalstimulering** waarbij het in de eerste plaats gaat om **interactie en communicatie** met het **kind**.
- Zij hebben achtergrondkennis over meertalig of in taalarmoede opgroeien zodat ze kinderen en hun ouders in deze context optimaal en met de juiste tips kunnen ondersteunen.

We kiezen bewust niet voor taalinitiatie Frans in de kleuterschool om zo goed mogelijk te kunnen inzetten op het verwerven van een rijke woordenschat Nederlands.

- ***Vertrekken van drie belangrijke uitgangspunten***

We vertrekken vanuit het principe dat kinderen taalvaardiger worden indien aan volgende **drie voorwaarden** voldaan wordt.

1. Er is een voldoende **hoog welbevinden** bij de kinderen: ze voelen zich goed, ze zijn ontspannen, stralen vitaliteit uit en zelfvertrouwen. Pas dan staan zij open voor hun omgeving en dus ook voor de taal die daarbij hoort. Een positieve, veilige omgeving is dan ook een basisvoorwaarde voor taalontwikkeling. Daarom reageert de leraar steeds positief, laat hij het kind initiatief nemen, toont hij interesse, respecteert hij zijn persoonlijkheid en zijn keuzes en gaat hij niet negatief om met taalfouten. Binnen die positieve, veilige omgeving creëert de leraar volop kansen om taal te leren.
2. Kinderen leren taal **al doende** (bv. jas aan, muts op) en **al spelend** (Wat heb jij een hoge toren gebouwd! Oei, nu is hij omgevallen) én door het feit dat ze taal nodig hebben **om iets te bereiken** (bv. ikke drinke...). Op deze manier leren ze veel meer taal dan wanneer ze aparte woordjes moeten gaan inoefenen in een niet-betekenisvolle context. Taal(verwerving) is een natuurlijk onderdeel waar ze de ganse dag mee bezig zijn. Wanneer kinderen actief bezig zijn en zelf allerlei ontdekkingen doen, verkennen zij hun omgeving. Dat is goed voor hun algehele ontwikkeling, dus ook voor hun taalontwikkeling. Daarom

zal de leraar een omgeving creëren waarin kinderen telkens weer kansen krijgen om stukjes wereld te verkennen. Hierbij worden ze uitgedaagd taal als middel te gebruiken om die wereld beter te begrijpen, om er vat op te krijgen via spreken, luisteren en uitbreiding van de taalwoordschat. Naast doe-activiteiten zal de leraar onder andere **prentenboekactiviteiten** aanbieden. In een prentenboek maakt het kind kennis met een nieuwe wereld, die vaak net iets verder van de zijne afligt. Op die manier wordt zijn eigen wereld uitgebreid. Via de prenten en het verhaal krijgt het kind de middelen in handen om taal die hij in eerste instantie niet begrijpt, toch te kunnen vatten. Prentenboeken stimuleren daarenboven de **interactie**. Kinderen reageren vrij en spontaan op de prenten, de verrassende elementen, de opmerkingen en vragen van de leraar. Het is een allereerste stap naar de geschreven taal en het boekenplezier.

3. **Veiligheid** is de belangrijkste voorwaarde voor het leren van taal. Daarom zorgen leraren voor een **veilige omgeving**. Zij tonen belangstelling en communiceren veel met het kind over onderwerpen die voor het kind leven. Zij stimuleren kinderen tot activiteit en zelfstandigheid in een uitdagende, maar gestructureerde omgeving. **Ouderparticipatie** is dan een hoofddoel. **Want een kind opvoeden vraagt een samenspel van alle betrokken partners.** Wanneer leraren en ouders er samen op gericht zijn de taalontwikkeling interactief te stimuleren, bewijzen zij hun kinderen een grote dienst. Ze ontwikkelen met andere woorden hun taal in **interactie** met anderen. Daarom moeten kinderen tijdens hun spel, tijdens hun verkenning van de wereld, veel gelegenheid krijgen tot praten, vertellen en vragen stellen. De leraar zorgt daarbij voor een goed taalaanbod, knoopt regelmatig gesprekjes met de kinderen aan, helpt hen constant te verwoorden wat ze bedoelen, wat ze doen, hoe ze zich voelen, wat ze willen...en stimuleert hen via leuke spelletjes om in interactie te gaan met de andere kinderen.

Door deze doordachte en geplande taalontwikkeling op verschillende gebieden gaat het kind taal niet alleen steeds **beter begrijpen** (passief taalgebruik), maar de taal zelf ook steeds beter en meer gebruiken.

Ze leren steeds **beter te praten** met anderen en steeds **beter te luisteren** naar anderen; ze ontwikkelen met andere woorden hun **communicatieve vaardigheden**.

1. We willen dat onze leerlingen de basiskennis leergebied-overschrijdend kunnen aanwenden.

Een taal kan niet losstaan van het leven. Daarom mogen we geen taal leren om de taal zelf zijn. Op het schoolse niveau moeten andere cultuurgebonden ontwikkelingen levensechte inhouden aanreiken.

De les Nederlands/Frans moet haar communicatieve inhouden putten uit onderwerpen die in andere lessen behandeld worden.

Zo behoren bindingen met **muzische ontwikkeling, ontwikkeling van de oriëntatie op de wereld, wiskundige ontwikkeling ... tot de mogelijkheden**. Daarenboven willen we de nodige aandacht besteden aan de **leergebied-overschrijdende** doelen zoals 'leren leren'.

Door gebruik te maken van **hoekenwerk/contractwerk** kunnen we ervoor zorgen dat onze leerlingen maximale leerkansen krijgen omdat leerlingen zeer veel kunnen leren van elkaar, al we hen daartoe tenminste de nodige kansen geven.

WAT?

Wat doen we echt? Welke doelen willen we bereiken?

Zie actieplan taal.